

Turpinājam ar *debitīvu*(vajadzības izteiksmi) Sākam ar *renaratīvu*(atstāstījuma izteiksmi)

Renaratīvs (relatīvais mods, atstāstījuma izteiksme) tagadnē

- nosaka, ko teica kāds cits
- veidots no 1. personas tagadnes
- visās personās ta pati forma

es runāju + -ot + viņš runā = viņš runājo
es dzīvoju + -ot + manas māsas dzīvo = manas māsas dzīvojo
es braucu + -ot + Laima brauc = Laima braucot

Renaratīvs nākotnē

- veidots no 1. personas nākotnes

es būšu + -ot + viņš būs = viņš būšo
es iešu + -ot + viņi ies = viņi iešo

Refleksīvais renaratīvs

normāls renaratīvs + ies

tu izskatoties, mans brālis atgriezīšoties, mazā meitiņa klusiņām iepīkstoties

Vingrinājums – pavērtiet vajadzības un atstāstījuma izteiksmēs:

Tu rīt brauksi uz Latviju.
Viņš studē mājās, dienā un naktī.
Viņa kaimiņš naktīs staigā pa pilsētu.
Viņi strādā labi.
Jūs esat atbildīgs.
Draugs par to neliekas ne zinis.
Viņa jaunā mašīna ir ļoti ātra.
Mana draudzene šajā nedēļas nogalē daudz studēs.

Jaunie vārdi

vajadzības izteiksme – „*vyjádření nutnosti*“, *debitiv*
atstāstījuma izteiksme – „*vyjádření převyprávěnosti*“, *renarrativ*
Ziemassvētku dāvana – *vánoční dárek*
priecīgs – *veselý, radostný*
laimīgs - *šťastný*
aizgājušais, aizvadītais, pagājušais – *minulý*: Aizvadītajā / pagājušajā nedēļā – *minulý týden*
meita, meitiņa – *dcera, dceruška*
dēls, dēliņš – *syn, synáček*

biezs – *hustý*
rets – *řidký*
īss - *krátký*
garš – *dlouhý*
ilgs – *dlouhý (o trvání, o čase)*
mati – *vlasý*
acis (ž.r., vzor pils) – *oči*
deguns – *nos*
mute – *ústa*
vaigi – *tváře*
seja - *obličej*
līdzīgs (+dat.) – *podobný (komu)*
doties pastaigā – *vyrazit na procházku*
klusī, klusām, klusiņām – *tíše, potichu, potichounku*
mīļākais, visieciņākais - *nejoblíbenější*

Mājasdarbs: pajautāriet kādam cilvēkam: kaimiņam, draudzenei vai brālim... un atbildes uzrakstiet atstāstījuma izteiksmē:

- 1) Kas ir tavs visieciņākais dzēriens?
- 2) Ar ko tu brauc uz skolu?
- 3) Kur tu dzīvo?
- 4) Vai tu šajā nedēļas nogalē daudz strādāsi / studēsi?
- 5) Kas ir tavs visieciņākais dziedātājs vai mūzikas grupa?
- 6) Kas ir tava mīļākā krāsa?